

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. június 18.
(OR. en)

11347/24

COH 41
SOC 488

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2024. június 18.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 10655/24

Tárgy: Közlemény a 9. kohéziós jelentésről
– A Tanács következtetései (2024. június 18.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a 9. kohéziós jelentésről szóló közleményről szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács (Általános Ügyek/Kohézió) a 2024. június 18-i 4034. ülésén jóváhagyott.

A Tanács következtetései a 9. kohéziós jelentésről szóló közleményről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA

- (1) ÜDVÖZLI a 9. kohéziós jelentést, amely hasznos áttekintést nyújt arról, hogy a kohéziós politika milyen szerepet játszott gazdaságstabilizációs eszközként a felfelé irányuló konvergencia és az európai integráció előmozdításában, különösen az európai egységes piac létrejötte óta eltelt harminc év és a 2004-es bővítés óta eltelt húsz év során, és üdvözli, hogy a jelentés a rendelkezésre álló legfrissebb adatok alapján elemzést ad közre arról, hogyan járul hozzá a kohéziós politika az Európai Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójához;
- (2) ELISMERI, hogy a jelentés stratégiaiilag fontos időszakban készült, és segíti annak mérlegelését, hogyan lehetne tovább erősíteni és javítani a kohéziós politika kialakítását és végrehajtását;
- (3) EMLÉKEZTET arra, hogy a kohéziós politika a hosszú távú és a regionális beruházások fő uniós eszköze és a strukturális átalakulás motorja, amelynek köszönhetően testre szabott megoldásokat lehet kidolgozni és alkalmazni a polgárokhoz és a vállalkozásokhoz lehető legközelebb eső szinten;
- (4) HANGSÚLYOZZA, hogy a kohéziós politika az európai projekt központi eleme, amely – azt az általános célt szolgálva, hogy előmozdítsa az Unió átfogó harmonikus fejlődését – hozzájárul a különböző régiók fejlettsége közötti egyenlőtlenségek csökkentéséhez és a régiók előtt álló kihívások kezeléséhez;

A kohéziós politika eredményes...

- (5) NYUGTÁZZA a 9. kohéziós jelentésben megfogalmazott azon megállapításokat, amelyek az alábbiakban felsorolt, hosszú távú tendenciákkal kapcsolatosak – e tendenciák az elmúlt évtizedekben rajzolódtak ki, amikor is a kohéziós politikai támogatásnak köszönhetően az EU számos részén figyelemreméltó felfelé irányuló gazdasági és társadalmi konvergencia valósult meg:

- a kohéziós politika erősíti az egységes piacot, egyenlő versenyfeltételeket teremt, és fontos szerepet játszik az új tagállamok egységes piaci integrációjában, lehetővé téve, hogy mindegyik régió részesüljön az egységes piac előnyeiből,
- az egy főre jutó átlagos GDP számottevően megnőtt azokban a tagállamokban, amelyek 2004-ben és azt követően csatlakoztak az EU-hoz, amit a kevésbé fejlett régiók termelékenységének növekedése idézett elő,
- a kohéziós politika kulcsszerepet játszik a közberuházások támogatásában és a magánberuházások ösztönzésében, továbbá hozzáadott értéket és munkahelyeket hoz létre, hozzájárulva az EU versenyképességéhez és termelékenységnövekedéséhez,
- nőtt az összekapcsoltság, javult az innováció, felerősödött a vállalkozószellem, és a humán tőke is megerősödött annak következtében, hogy általánosságban megemelkedett az iskolázottság szintje, és erőteljesen megnőtt a felnőttek részvétele az oktatásban és képzésben,
- csökkentek a régiók között a foglalkoztatási és szegénységi ráták tekintetében mutatkozó különbségek, összességükben javultak a foglalkoztatási és a szociális mutatók, a munkanélküliségi ráták pedig közeledtek egymáshoz – a kohéziós politika mindehhez aktív támogatást nyújtott,
- a kohéziós politika – a kompetenciák széles köre és az igazgatási hatékonyság támogatása révén – ahhoz is hozzájárult, hogy a tagállamokban javult az igazgatási kapacitás és a felelősségteljes kormányzás,
- az erőforrások gyors mozgósításának köszönhetően a kohéziós politika fontos szerepet játszott a közelmúltbeli válságok aszimmetrikus hatásainak enyhítésében, és megalapozta, hogy erőteljes és gyors helyreállítás menjen végbe, különösen a leghátrányosabb helyzetben lévő régiókban;

... de a strukturális és az újonnan felmerülő kihívások az egyenlőtlenségek növekedésének kockázatát hordozzák magukban

- (6) EMLÉKEZTET a jelenlegi és az újonnan felmerülő kihívásokra, többek között a zöld és digitális átállásra, az éghajlatváltozásra és az abból eredő kedvezőtlen következményekre, a migrációra és a kiélezett globális versenyre, arra, hogy a gazdaság nyitottságának megőrzésével egyidejűleg biztosítani kell az EU versenyképességét, összekapcsoltságát és stratégiai autonómiáját, valamint az EU külső határai mentén kialakult geopolitikai instabilitásra, különös tekintettel azokra a tagállamokra és régiókra – mindenekelőtt az Oroszországgal és Belarusszal, valamint az Ukrajnával határos régiókra –, amelyeket a legjobban sújt Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja;
- (7) AGGODALMÁNAK AD HANGOT a demográfiai kihívások miatt – amelyek tovább növelik az állami költségvetésekre nehezedő nyomást, és súlyosbítják a készség- és munkaerőhiányt –, a munkaerőpiaci kihívások miatt, melyekre példa az ifjúsági munkanélküliség, valamint a tehetségfejlesztési csapdák kialakulásának kockázata miatt; ELISMERI, hogy ezek a kihívások erőteljesebben jelentkeznek a vidéki térségekben, a távoli régiókban, valamint a súlyos és állandó jellegű természeti hátrányokkal rendelkező régiókban, amelyeket elnéptelenedés és a képzett munkaerő elvándorlása sújt, továbbá a városi régiókban, ahol a népesség és a tevékenységek nagy kiterjedésű városi területeken koncentrálnak; ezzel összefüggésben a város és vidék közötti kapcsolatokra épülő, többközpontú fejlesztési modell kialakításának fontosságát is HANGSÚLYOZZA;
- (8) MEGJEGYZI, hogy továbbra is jelentős társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek állnak fenn, és hogy egyre több régióra hatnak vagy jelentenek kockázatot strukturális és újonnan felmerülő kihívások, és AGGODALOMMAL ÁLLAPÍTJA MEG, hogy Unió-szerte egyenlőtlen a konvergencia – különösen a tagállamokon és a régiókon belül –, és hogy sok régió esetében vezettek strukturális kihívások – gazdasági sokkok, Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja és válságok okozta aszimmetrikus hatásokkal együtt – a különbségek elmélyüléséhez, gazdasági stagnáláshoz, hanyatláshoz, fejlődési csapdák létrejöttéhez, illetve ahhoz, hogy a helyi polgárokat az elszegényedés és a társadalmi kirekesztődés kockázata fenyegeti;
- (9) MEGJEGYZI továbbá, hogy a jövőbeli bővítések a kohéziós politikára is hatással lesznek;
- (10) HANGSÚLYOZZA, hogy ezeket a kihívásokat és aggályokat inkluzív és méltányos módon kell kezelni, biztosítva, hogy a folyamatnak senki se legyen a vesztese; OSZTJA a Bizottság azon következtetését, hogy ha nem foglalkozunk velük, a strukturális és az újonnan felmerülő kihívások elmélyíthetik a gazdasági, társadalmi és területi egyenlőtlenségeket;

A kohéziós politika folyamatosan fejlődik: saját tapasztalatai mellett a más eszközök alkalmazása során szerzett tapasztalatokat is hasznosítja

- (11) FELKÉRI a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, miként nyújthat a 2027 utáni időszakra szóló kohéziós politika – a jelenlegi időszak tapasztalatait figyelembe véve – testre szabott támogatást a régióknak e kihívások sikeres kezeléséhez, különös tekintettel a zöld, a digitális, az ipari és a demográfiai kihívásokra, valamint a társadalmi-gazdasági fejlettség terén mutatkozó különbségekre;
- (12) KIEMELI, hogy a kohéziós politika az egyik legfontosabb eszköz ahhoz, hogy az összes európai régióban – különösen a tartós strukturális kihívásokkal küszködő régiókban, a kevésbé fejlett régiókat is ideértve – lendületet kapjon a fejlődés, egyúttal pedig meghatározó uniós beruházási politika is, amelynek továbbra is támogatnia kell azokat a beruházásokat, amelyekre szükség van a konvergenciához, a fejlődési csapdák felszámolásához, valamint a régiók és polgáraik számára növekedést biztosító lehetőségek megteremtéséhez;
- (13) ÚJÓLAG MEGERŐSÍTI, hogy a kohéziós politikát – mely megosztott irányításon alapul, és a helyi körülményekből indul ki – a régiók szükségleteihez, sajátos kihívásaihoz és sebezhető pontjaihoz kell igazítani, ugyanakkor meg kell erősíteni a részvételi és a területi eszközöket, és lehetővé kell tenni a régiók számára, hogy a legmegfelelőbb szinten hajtsák végre a legfontosabb beruházásokat és reformokat; ELISMERI, hogy szerepét tekintve a kohéziós politika a korábbinál nagyobb mértékben járul hozzá az európai szemeszterhez;
- (14) EMLÉKEZTET azokra az alapelvekre, amelyeket az EUMSZ 174. cikke rögzít, mely az uniós régiók harmonikus fejlődését szorgalmazza, és kiemelt figyelmet fordít bizonyos területekre;
- (15) EMLÉKEZTET a legkülső régióknak az EUMSZ 349. cikkében elismert strukturális társadalmi és gazdasági helyzetére, valamint arra, hogy a kohéziós politikának reflektálnia kell e régiók fejlesztési kihívásaira, és támogatnia kell regionális integrációjukat;
- (16) EMLÉKEZTET arra, hogy az uniós intézkedések koherenciájának megerősítése érdekében jobban be kell építeni a területi dimenziót az uniós szakpolitikákba; annak általános tudatosítását SZORGALMAZZA, hogy meg kell erősíteni a kohézió szerepét az uniós politikákban és kezdeményezésekben, és HANGSÚLYOZZA, hogy komplementaritásra és szinergiára van szükség a kohéziós politika és más releváns szakpolitikák és kezdeményezések között – nemzeti és regionális szinten is –, azok tervezési szakaszától kezdve;

- (17) HANGSÚLYOZZA, hogy a kedvezményezettek és a programhatóságok érdekében fontos a kohéziós politika egyszerűsítésére törekedni (különösen a már létező egyszerűsítési intézkedésekre építve, a költségfüggetlen finanszírozást és az egyszerűsített költségelszámolási módszereket is ideértve), és lehetővé kell tenni, hogy az egyszerűsítési intézkedések meghatározásakor – a tervezési és a végrehajtási fázisban is – figyelmet kapjon a különböző uniós régiókban és tagállamokban kialakult tényleges helyzet, hogy hatékonyabbá és célzottabbá váljon a kohéziós politika;
- (18) EMLÉKEZTET a kontrollok és az auditok harmonizálásának és arányosságának szükségességére, és arra, hogy ezzel egyidejűleg gondoskodni kell arról, hogy továbbra is minden szinten magas szintű normák érvényesüljenek a csalás és a korrupció megelőzése, illetve a csalás és a korrupció felszámolását célzó küzdelem tekintetében; EMLÉKEZTET továbbá arra, hogy meg kell erősíteni az egységes ellenőrzés elvének alkalmazását;
- (19) HANGSÚLYOZZA, hogy fontos védelmezni az Unió pénzügyi érdekeit, szem előtt tartva az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló rendeletet;
- (20) ELISMERI, hogy a jó kormányzás és a kapacitásépítés fontos ahhoz, hogy jobban fedezni lehessen a tagállami, a regionális és a helyi szintű adminisztratív szükségleteket; HANGSÚLYOZZA, hogy a jó kormányzás, az erős intézményrendszer, a jogállamiság tiszteletben tartása és az adminisztratív kapacitások megerősítése fontos a kohéziós politika hatékony és eredményes kialakításához és végrehajtásához;
- (21) HANGSÚLYOZZA, hogy a kohéziós politika – a régiók közötti egyenlőtlenségek csökkentése, a növekedés előmozdítása és az innováció ösztönzése révén – szerepet játszik az egységes piac további megerősítésében;
- (22) ELISMERI, hogy a régiók közötti együttműködés javítása révén az Interreg hozzájárul a kiegyensúlyozottabb területfejlesztés megvalósításához, továbbá hogy az átállás lebonyolítása érdekében fokozni kell a határokon átvelő együttműködést, különösen a régióközi értékláncok és a transznacionális fenntartható infrastruktúra mentén;
- (23) HANGSÚLYOZZA, hogy itt az alkalom elgondolkodni arról, miként lehetne – a saját tapasztalatokra, valamint a más uniós eszközök használata során levont tanulságokra építve – a kohéziós politikát nagyobb mértékben a teljesítményre alapozni a hatékonyság növelése érdekében; HANGSÚLYOZZA, hogy megalapozott szakpolitikai értékelések alapján kell döntéseket hozni, figyelembe véve azok operatív – különösen az ellenőrzési és kontrollrendszerek tekintetében jelentkező – következményeit;

(24) FELKÉRI a Bizottságot, hogy dolgozzon ki javaslatokat a kohéziós politika kiigazítása céljából, melyet a kohéziós politika sajátos erősségeire – a megosztott irányításra, a többszintű kormányzásra, a helyi körülményekből kiinduló megközelítésre és a partnerség elvére – építve azzal összhangban kell megvalósítani, hogy szerepe szerint a kohéziós politika a regionális fejlesztés hosszú távú keretrendszere és az uniós növekedési modell alapköve, a kiigazítás során pedig tartsa szem előtt, hogy a régiók – kiindulási helyzetüket, szükségleteiket és kapacitásaikat tekintve – eltérnek egymástól, és más-más fejlődési pályát kell bejárniuk az átalakítás céljából már útnak indított és a jövőben útnak indítandó folyamatok során; VÁRAKOZÁSSAL TEKINT az elé, hogy a többéves pénzügyi keretről szóló rendeletben meghatározott határidővel összhangban a többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslatot követően legkésőbb 2025 júliusában kézhez kapja a következő jogalkotási csomagra vonatkozó javaslatokat.
